

DE FRIESE GALERIJ

Werk van Ria Groenhof. Op de voorgrond *New Life*, erachter onder andere *Chaise-longue*, *Yellow Star* en *Verbonden*.

Scherpe randjes

In Museum Nagele, gevestigd in de voormalige Isidoruskerk, is een solotentoonstelling van Ria Groenhof uit Lemmer. Ze weet vooral met haar driedimensionale werk te overtuigen.

Dirk van Ginkel

In het grasperk voor Museum Nagele staat een constructie die in felle kleuren aandacht vraagt voor de expositie van Ria Groenhof: *Reis door het land van Geometrie*. Een groot metalen frame omlijst een op canvas gereproduceerd schilderij – *Never End* – dat die geometrie bezingt. Drie aaneengesloten hoekige kleurvlakken verbeelden een uitgestrekt landschap dat aan de horizon grenst aan de cirkelvorm van een opkomende zon.

Het werk getuigt van doelgerichtheid, structuur, maakbaarheid, hoop. De suggestie wordt gewekt dat het hier gaat om een land dat met succes bewerkt kan worden en waar men ook nog plezierig wonen kan, getuige de over alles heen geplaatste witte hoekvormen die sterk doen denken aan keurig gelapte vensters.

Het schilderij zou zomaar de poëtische verbeelding kunnen zijn van het vooruitgangdenken dat verweven is met het dorp Nagele. In de jaren vijftig bedachten 32 architecten – onder wie gerenommeerde namen als Gerrit Rietveld, Aldo van Eyck en Jaap Bakema – gezamenlijk een plan voor dit nieuwe dorp in het toen net drooggelegde land van de Flevopolder.

Nagele is de concretisering van de modernistische overtuiging dat de mens wel vaart bij licht, lucht en ruimte. Het is een icoon van de wederopbouw. Het optimisme dat bij die periode hoort, golft je uit het schilderij van Groenhof tegemoet. Geen wonder dat juist dit werk als uithangbord dient voor de expositie.

Wisselexposities in Museum Nagele staan vaak in het teken van architectuur, maar ook als er beeldende kunst geëxposeerd wordt, is er een relatie met het strakke lijnenspel van

land en dorp. Geometrie is dan ook nadrukkelijk aanwezig in het werk van Groenhof, zowel in haar schilderijen als in haar beelden.

Vrijwel overal zijn messcherpe driehoeken de belangrijkste bouwstenen van het vaak puur abstracte werk. Ovalen en afgeronde hoeken zijn er zeker ook, maar die figureren vooral in de achtergrond. Een enkele keer is dat niet zo, dan trekken ze door opvallende kleuraccenten de aandacht. Dan balanceert het werk opeens tussen figuratie en abstractie en denk je soms menselijke figuren te zien.

Nooit valt het kwartje een kant op, want vlak voordat je een bepaalde situatie meent te kunnen interpreteren, ontglipt de associatie je weer. Daarin verschilt Groenhof van oude modernisten als Bart van der Leek en Thijs Rinsema. Ook zij brachten, zo'n honderd jaar geleden, hun figuratie terug tot geometrische vormen, maar die bleven altijd herleidbaar tot de werkelijkheid.

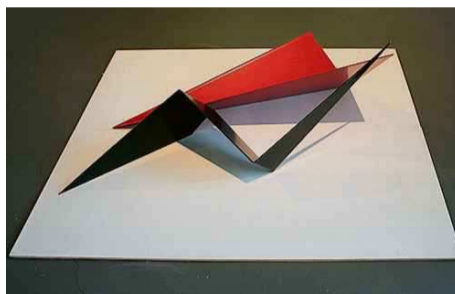
Legt Groenhof zich modernistische beperkingen op in haar vormtaal, iets soortgelijks is er aan de hand met haar kleurgebruik. Rood, geel, blauw en zwart zijn haar belangrijkste kleuren. En wit, want bij veel schilderijen is een groot deel onbewerkt gebleven.

Dat geeft een gevoel van ruimte, maar tegelijkertijd ook van onvoltooidheid. Alsof het voorstudies zijn voor haar sculpturen. Dat idee dient zich aan door het feit dat fragmenten uit de schilderijen duidelijk herkenbaar zijn in het driedimensionale werk.

Of het beeldhouwwerk echt van later datum is, blijft door het ontbreken van jaartallen in de beschrijvingen onduidelijk.

Doorgang

Balance

De Wachters

Zonder titel

Zonder titel

Never End

Maar het driedimensionale werk overtuigt wel veel meer dan de schilderijen. Het is voldragen, het stáát. Krachtig en speels van vorm verrast het je telkens weer als je eromheen loopt, zeker als het licht er mooi op valt. Het steeds wisselende spel van lijnen en vlakken zet zich dan op geheel eigen wijze door in de schaduwen.

Wat dat betreft is het jammer dat een werk als het fraaie *De wachters*, hier aanwezig als schaalmodel, pal tegen de muur geplaatst is. En ook al heb je bij enkele werken een gevoel van herkenning – *Drie-eenheid* doet door de fragiliteit van de driehoeksconstructie sterk denken aan die van *De toren van Snelson* bij Kröller-Müller bijvoorbeeld – ze overtuigen toch door hun esthetische kracht.

Een uitzondering moet in dit opzicht gemaakt worden voor de designobjecten van Groenhof, die te zien zijn in een belendende ruimte. Haar zitmeubels *Chaise-longue* en *Yellow Star* hebben niets van de elegantie en spitsvondigheid van de andere sculpturen. Bovendien ogen ze meer dan spartaans, om niet te zeggen anti-ergonomisch.

Het laatste werk dat je ziet bij de rondgang door de expositie is een kunstwerk met de titel *Verbonden*. Het gaat om 24 afzonderlijke schilderijen op paneeltjes van 24 bij 24 centimeter. Met elkaar vormen ze toch een eenheid, want de vormen en kleuren sluiten op elkaar aan.

Het gaat hier om het geheel, niet om de delen. Net als bij de architectuur van Nagele, denk je meteen. Bijzonder jammer is alleen dat de kunstenaar haar werk van een uitermate onbeholpen en slecht geschreven toelichting voorziet. Die roept irritatie op, waardoor ongewild de waardering van het werk wordt beïnvloed.

Nagele – Museum Nagele
Ring 23, do t/m zo 13-17 uur,
Ria Groenhof: *Reis door het land van Geometrie*, t/m 26 mei
www.museumnagele.nl
www.riagroenhof.nl